

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง อำนาจของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้บัญชาการ และผู้บังคับการ
ในการบริหารงานตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ดช ๐๐๐๖.๓๔๒/๕๒๘๘ ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ตามที่ พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ นั้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีปัญหาในการตีความเพื่อถือปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว เกี่ยวกับ อำนาจของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้บัญชาการ และผู้บังคับการ ว่ามีอำนาจบังคับในการ บริหารงานในลักษณะใด ซึ่งส่งผลต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการบังคับใช้กฎหมาย และการ ออกกฎ ระเบียบ เพื่อรองรับและถือปฏิบัติ ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนและให้ได้หลักการเป็น ที่ยุติ เป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติ รวมทั้งปัญหาข้อเท็จจริงในทางปฏิบัติบางประการ ดังนี้

๑. ความในมาตรา ๑๔ วรรคสอง และมาตรา ๗๓ ซึ่งมีปัญหาในการตีความดังนี้

๑.๑ กรณีที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง มติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ที่เป็นอำนาจของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และจะตกเป็นอำนาจของผู้บัญชาการตามมาตรา ๑๔ วรรคสอง เป็นกรณีใด และตามมาตรา ๗๓ เป็นกรณีใด แตกต่างกันอย่างไร

๑.๒ กรณีอำนาจของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติที่จะตกไปเป็นของผู้บัญชาการ ตามมาตรา ๑๔ วรรคสอง และมาตรา ๗๓ นั้น ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติจะใช้อำนาจ ตามมาตรา ๑๑ ในการปกครองบังคับบัญชาในฐานะหัวหน้าส่วนราชการได้หรือไม่

๑.๓ อำนาจของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติตามมาตรา ๑๔ วรรคสอง จะตกเป็นอำนาจของผู้บัญชาการในทุกกรณี ตั้งแต่กฎหมายมีผลใช้บังคับแม้ ก.ต.ช. ยังไม่กำหนดหลักเกณฑ์ โดยเป็นไปตามมาตรา ๑๒๗ หรือผู้บัญชาการจะมีอำนาจตามมาตรานี้ได้ ก็ต้องให้ ก.ต.ช. กำหนดหลักเกณฑ์เสียก่อนหรือไม่ อย่างไร

๒. ความในมาตรา ๕๔ (๓) ซึ่งมีปัญหาในการตีความดังนี้

อำนาจในการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ในหน่วยงานในสังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจของผู้บัญชาการตามมาตรา ๕๔ (๗) ลงไป การที่กฎหมายใช้คำว่า “แต่” ในการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่มาตรา ๕๔ (๘) ลงมา ไม่สูงกว่าตำแหน่งเดิม ภายในกองบังคับการที่สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือในกองบัญชาการที่มีได้สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ให้ผู้บังคับการเป็นผู้แต่งตั้ง หมายถึง ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๑๐๙๒ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๗ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

หรือผู้บัญชาการ มีอำนาจในทุกกรณี ยกเว้นการแต่งตั้งหมื่นเวียนตั้งแต่ตำแหน่งตามมาตรา ๔๔ (๘) ลงมาในกองบังคับการเดียวกันเป็นอำนาจของผู้บังคับการใช้หรือไม่ รวมทั้งอำนาจของผู้บัญชาการในหน่วยงานสังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ตามมาตรา ๔๔ (๘) ลงมา หมายถึง การแต่งตั้งหมื่นเวียนข้ามกองบัญชาการหรือไม่ อย่างไร

๓. ความในมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และมาตรา ๖๘ (๑) ซึ่งมีปัญหาในการตีความดังนี้

๓.๑ กรณีตามมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง มิได้บัญญัติให้ใครเป็นผู้เลื่อนเงินเดือนให้แก่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ประกอบกับมาตรา ๖๘ (๑) บัญญัติให้ข้าราชการตำรวจยศพลตำรวจเอก ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติได้รับเงินเดือนขั้นสูงสุดของระดับ ส.๙ กรณีนี้หมายความว่า ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติต้องรับเงินเดือนสูงสุดในระดับ ส.๙ ตามผลของกฎหมายมาตรานี้ โดยไม่มีการเลื่อนเงินเดือนใช้หรือไม่ อย่างไร

๓.๒ กรณีที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติได้รับเงินเดือนขั้นสูงสุดของระดับ ส.๙ จะเป็นผลให้ได้รับค่าตอบแทนพิเศษ ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินตอบแทนพิเศษของข้าราชการและลูกจ้างประจำผู้ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างถึงขั้นสูงสุดของอันดับหรือตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๔๔ หรือไม่ อย่างไร

๓.๓ กรณีตามมาตรา ๖๔ วรรคสอง บัญญัติให้การเลื่อนเงินเดือนข้าราชการตำรวจตั้งแต่ระดับ ส.๕ ลงมา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบ ก.ตร. กรณีนี้หากจะกำหนดในระเบียบ ก.ตร. โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๕ ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีอำนาจเลื่อนเงินเดือนข้าราชการตำรวจตั้งแต่ระดับ ส.๕ ลงมาในกองบัญชาการตามมาตรา ๑๐ (๒) ได้หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ รวมทั้งได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ.) และผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติแล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ปัญหาเกี่ยวกับการตีความมาตรา ๑๔ วรรคสอง และมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งมีประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๑.๑ กรณีที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง มติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใดที่เป็นอำนาจของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติและจะตกเป็นอำนาจของผู้บัญชาการตามมาตรา ๑๔ วรรคสอง เป็นกรณีใด และตามมาตรา ๗๓ เป็นกรณีใด แตกต่างกันอย่างใด นั้น เห็นว่า ในฐานะที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖^๑ แห่ง

^๑ มาตรา ๖ สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการมีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (มีหน้าถัดไป)

(๑) รักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ

พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยมีผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบงานในหน้าที่ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงย่อมมีอำนาจที่จะดำเนินการใด ๆ ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือมติของคณะรัฐมนตรีกำหนดไว้ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอำนาจตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑^๒ ในส่วนที่เกี่ยวกับกองบัญชาการต่าง ๆ และโดยที่พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ต้องการที่จะกระจายอำนาจไปยังกองบัญชาการมากขึ้น จึงได้กำหนดไว้ในมาตรา ๑๔^๓ วรรคสอง ให้อำนาจของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการในกองบัญชาการแต่ละกองบัญชาการเป็นของผู้บัญชาการ ซึ่งโดยผลของบทบัญญัติดังกล่าว อำนาจทั้งปวงของผู้

(๒) ดูแลควบคุมและกำกับการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติกรตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(๓) ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา

(๔) รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชนและความมั่นคงของราชอาณาจักร

(๕) ปฏิบัติกรอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของข้าราชการตำรวจหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๖) ช่วยเหลือการพัฒนาประเทศตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย

(๗) ปฏิบัติกรอื่นใดเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้การปฏิบัติกรตามอำนาจหน้าที่ตาม

(๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒ มาตรา ๑๑ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นหัวหน้าส่วนราชการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบควบคุมราชการประจำในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กำหนดแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และลำดับความสำคัญของแผนการปฏิบัติราชการประจำปีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้เป็นไปตามนโยบายและแนวทางการปฏิบัติราชการที่นายกรัฐมนตรี และ ก.ต.ช. กำหนด รวมทั้งกำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๒) เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการตำรวจในสำนักงานตำรวจแห่งชาติรองจากนายกรัฐมนตรี

(๓) เป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

(๔) วางระเบียบหรือทำคำสั่งเฉพาะเรื่องไว้ให้ข้าราชการตำรวจหรือพนักงานสอบสวน ปฏิบัติกรเกี่ยวกับการใช้อำนาจหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายอื่น

^๓ มาตรา ๑๔ ผู้บัญชาการมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

ในกรณีที่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรี ในเรื่องใดกำหนดให้การดำเนินการใดเป็นอำนาจของอธิบดีหรือผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ให้ผู้บัญชาการมีอำนาจเช่นนั้นในฐานะเป็นอธิบดีหรือแทนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการในกองบัญชาการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ต.ช. กำหนด

บัญชาการตำรวจแห่งชาติที่เกี่ยวกับงานในอำนาจหน้าที่ของกองบัญชาการ จึงตกเป็นของผู้บัญชาการ อย่างไรก็ตาม อำนาจของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติที่จะตกเป็นของผู้บัญชาการตามมาตรา ๑๔ วรรคสอง นั้น จะมีในเรื่องใดและมากน้อยเพียงใด มาตรา ๑๔ วรรคสอง บัญญัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ต.ช. กำหนด ในกรณีที่ ก.ต.ช. กำหนดให้อำนาจเพียงบางประการหรือบางส่วนเท่านั้นที่จะตกไปเป็นของผู้บัญชาการ อำนาจส่วนที่เหลือย่อมจะยังคงเป็นอำนาจของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติต่อไป ในกรณีเช่นนี้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติยังสามารถอาศัยอำนาจตามมาตรา ๗๓^๔ มอบหมายให้ผู้บัญชาการปฏิบัติราชการแทนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติได้อีกทางหนึ่งด้วย

๑.๒ กรณีอำนาจของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ที่จะตกไปเป็นของผู้บัญชาการตามมาตรา ๑๔ วรรคสอง และมาตรา ๗๓ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติจะใช้อำนาจตามมาตรา ๑๑ ในการปกครองบังคับบัญชาในฐานะหัวหน้าส่วนราชการได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า แม้ว่าอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติจะตกไปเป็นอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บัญชาการในแต่ละกองบัญชาการโดยผลของบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวก็ตาม แต่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติในฐานะหัวหน้าส่วนราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติยังคงมีอำนาจหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบควบคุมราชการประจำในสำนักงานตำรวจแห่งชาติและเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการตำรวจในสำนักงานตำรวจแห่งชาติรองจากนายกรัฐมนตรีอยู่ตามมาตรา ๑๑ รวมตลอดทั้งอำนาจในการกำกับดูแลให้เกิดความเป็นธรรมและอำนาจอื่นตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๖^๕

^๔ มาตรา ๗๓ นอกจากที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการ และการดำเนินการด้านอื่นที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใดในกิจการของแต่ละกองบัญชาการ ให้ผู้บัญชาการของแต่ละกองบัญชาการนั้น เป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

ในการปฏิบัติราชการแทนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติตามวรรคหนึ่ง ผู้บัญชาการจะมอบหมายให้รองผู้บัญชาการปฏิบัติราชการแทนก็ได้

ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีหน้าที่กำกับติดตามผลการปฏิบัติราชการของผู้บัญชาการตามวรรคหนึ่ง และให้มีอำนาจแนะนำและแก้ไขการปฏิบัติราชการของผู้บัญชาการตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีจำเป็นเพื่อรักษาประโยชน์ของทางราชการหรือการระงับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้อำนาจของผู้บัญชาการตามวรรคหนึ่ง ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติจะระงับการใช้อำนาจของผู้บัญชาการดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราวและใช้อำนาจนั้นด้วยตนเองก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ ก.ต.ช. กำหนด

^๕ มาตรา ๕๖ ในกรณีที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเห็นว่าการใช้อำนาจในการแต่งตั้งของผู้บัญชาการไม่เป็นธรรมหรือมีกรณีไม่ชอบด้วยหลักเกณฑ์หรือวิธีการที่ ก.ตร. กำหนดตามมาตรา ๕๗ หรือมีกรณีที่จะต้องดำเนินการทางวินัยและมีความจำเป็นต้องให้ข้าราชการตำรวจซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่มาตรา ๔๔ (๕) ลงมาให้พ้นจากพื้นที่หรือหน้าที่ หรือมีเหตุพิเศษตามที่ ก.ตร. กำหนด ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีอำนาจสั่งแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๔๔ (๕) ลงมาได้ตามควรแก่กรณี

การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตามวรรคหนึ่ง ให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๔๔ (๕) และ (๖) ให้เสนอ ก.ตร. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน

๑.๓ อำนาจของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติตามมาตรา ๑๔ วรรคสอง จะตกเป็นอำนาจของผู้บัญชาการในทุกกรณีตั้งแต่กฎหมายมีผลใช้บังคับ แม้ ก.ต.ช. ยังไม่กำหนดหลักเกณฑ์โดยเป็นไปตามมาตรา ๑๒๗ หรือผู้บัญชาการจะมีอำนาจตามมาตรา ๑๔ นี้ได้ต้องให้ ก.ต.ช. กำหนดหลักเกณฑ์เสียก่อนหรือไม่ อย่างไร นั้น เห็นว่า มาตรา ๑๔ วรรคสอง ได้บัญญัติไว้ชัดแจ้งว่า การที่ผู้บัญชาการจะมีอำนาจเช่นเดียวกับผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติได้ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ต.ช. กำหนด ดังนั้น ตราบใดที่ ก.ต.ช. ยังมิได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการถ่ายโอนอำนาจ อำนาจนั้นย่อมยังไม่ตกไปเป็นของผู้บัญชาการ

ประเด็นที่สอง การตีความมาตรา ๕๔ (๓) แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่ว่า อำนาจในการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติในหน่วยงานสังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติและการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจของผู้บัญชาการในกรณีแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่มาตรา ๕๔ (๓) ลงมา การที่กฎหมายกำหนดว่า แต่ในการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่มาตรา ๕๔ (๔) ลงมาไม่สูงกว่าตำแหน่งเดิมภายในกองบังคับการที่สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือในกองบัญชาการที่มีได้สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติให้ผู้บังคับการเป็นผู้แต่งตั้ง จะหมายถึง ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้บัญชาการมีอำนาจในทุกกรณี ยกเว้นการแต่งตั้งหมุนเวียนตั้งแต่ตำแหน่งตามมาตรา ๕๔ (๔) ลงมาในกองบังคับการเดียวกันเป็นอำนาจของผู้บังคับการใช่หรือไม่ รวมทั้งอำนาจของผู้บัญชาการในหน่วยงานสังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติในการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่มาตรา ๕๔ (๔) ลงมา หมายถึงการแต่งตั้งหมุนเวียนข้ามกองบัญชาการหรือไม่ อย่างไร นั้น เห็นว่า โดยที่ได้มีการกระจายอำนาจไปยังกองบัญชาการทำให้อำนาจในการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจในกองบัญชาการที่มีได้สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นอำนาจของผู้บัญชาการ และในกองบังคับการให้เป็นอำนาจของผู้บังคับการ ทำให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติจะมีอำนาจในการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจเฉพาะในสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเท่านั้น ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือจากส่วนราชการหนึ่งไปอีกส่วนราชการหนึ่งในสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ โดยไม่มีอำนาจในกองบัญชาการที่มีได้สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๔^๖ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติฯ

^๖ มาตรา ๕๔ การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่มาตรา ๕๔ (๕) ลงมาและเป็นการแต่งตั้งในสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือในกองบัญชาการ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๔ (๕) และ (๖) ในสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติคัดเลือกรายชื่อข้าราชการตำรวจในสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเสนอ ก.ตร. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน แล้วให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

ในกรณีเป็นการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจในกองบัญชาการที่สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติรับฟังข้อเสนอแนะของผู้บัญชาการที่เกี่ยวข้องด้วย

กล่าวคือ ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้บัญชาการเป็นผู้แต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่มาตรา ๔๔ (๗) ลงมาในสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือในกองบัญชาการที่มีได้สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จากข้าราชการตำรวจในสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือในกองบัญชาการ แล้วแต่กรณี โดยให้ผู้บังคับการที่เกี่ยวข้องมีข้อเสนอแนะและมีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบด้วย สำหรับการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่มาตรา ๔๔ (๘) ลงมาไม่สูงกว่าตำแหน่งเดิมภายในกองบังคับการที่สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือในกองบัญชาการที่มีได้สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ให้ผู้บังคับการเป็นผู้แต่งตั้ง ส่วนการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่มาตรา ๔๔ (๘) ลงมา ไม่สูงกว่าตำแหน่งเดิมในกองบัญชาการที่สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ให้ผู้บัญชาการเป็นผู้แต่งตั้งโดยรับฟังข้อเสนอแนะของผู้บังคับการที่เกี่ยวข้องด้วย แต่กรณีดังกล่าวเป็นการแต่งตั้งโดยการสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันภายในสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือในกองบัญชาการที่มีได้สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือในกองบัญชาการที่สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเท่านั้น โดยไม่รวมถึงการแต่งตั้งจากส่วนราชการหนึ่งไปอีกส่วนราชการหนึ่ง เนื่องจากการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่มาตรา ๔๔ (๗) ลงมาจากส่วนราชการหนึ่งไปอีกส่วนราชการหนึ่งนั้นเป็นไปตามหลักเกณฑ์

(๒) การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๔๔ (๕) และ (๖) ในกองบัญชาการที่มีได้สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ให้ผู้บัญชาการคัดเลือกรายชื่อข้าราชการตำรวจในกองบัญชาการนั้นเสนอผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เพื่อพิจารณาเสนอ ก.ตร. ให้ความเห็นชอบก่อนแล้วให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

ในกรณีที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเห็นว่า การคัดเลือกของผู้บัญชาการตามวรรคหนึ่งยังไม่เหมาะสม ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติจะทำความเห็นพร้อมข้อเสนอแนะและเหตุผลเสนอ ก.ตร. เพื่อประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้

(๓) การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่มาตรา ๔๔ (๗) ลงมาในสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือในกองบัญชาการที่มีได้สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้บัญชาการเป็นผู้แต่งตั้งจากข้าราชการตำรวจในสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือในกองบัญชาการนั้น แล้วแต่กรณี โดยให้ผู้บังคับการที่เกี่ยวข้องมีข้อเสนอแนะและมีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบด้วย และหากไม่เป็นที่ยุติ ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นผู้ชี้ขาด แต่ในการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่มาตรา ๔๔ (๘) ลงมา ไม่สูงกว่าตำแหน่งเดิมภายในกองบังคับการที่สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือในกองบัญชาการที่มีได้สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ให้ผู้บังคับการเป็นผู้แต่งตั้ง

การกำหนดชั้นตอนใด ๆ อันจะเป็นการชะลอ จำกัด ตัดทอน หรือยับยั้งการใช้อำนาจของผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๔ (๓) จะกระทำมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติหรือเพื่อประโยชน์ของทางราชการตามที่ ก.ตร. กำหนด

ในกรณีการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่มาตรา ๔๔ (๘) ลงมาไม่สูงกว่าตำแหน่งเดิมในกองบัญชาการที่สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ให้ผู้บัญชาการเป็นผู้แต่งตั้งโดยรับฟังข้อเสนอแนะของผู้บังคับการที่เกี่ยวข้องด้วย

ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๕^๗ กล่าวคือ ถ้าเป็นการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่มาตรา ๔๔ (๗) ลงมา ระหว่างสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกับกองบัญชาการที่มีได้สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติและผู้บัญชาการที่เกี่ยวข้องทำความตกลงกัน และให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้บัญชาการที่ประสงค์จะแต่งตั้งเป็นผู้สั่งแต่งตั้ง แต่ถ้าเป็นการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่มาตรา ๔๔ (๗) ลงมา ระหว่างกองบัญชาการที่มีได้สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ให้ผู้บัญชาการที่เกี่ยวข้องทำความตกลงกัน และให้ผู้บัญชาการที่ประสงค์จะแต่งตั้งข้าราชการตำรวจผู้นั้นเป็นผู้สั่งแต่งตั้ง

ประเด็นที่สาม ปัญหาเกี่ยวกับมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง และมาตรา ๖๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งมีประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๓.๑ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติได้รับเงินเดือนขั้นสูงสุดของระดับ ส.๙ โดยไม่มีการเลื่อนเงินเดือนใช้หรือไม่ นั้น เห็นว่า การที่มาตรา ๖๘ (๑)^๘ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติฯ กำหนดให้ข้าราชการตำรวจยศพลตำรวจเอก ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ได้รับเงินเดือนขั้นสูงสุดของระดับ ส.๙ ย่อมเห็นได้ว่ากฎหมายประสงค์ที่จะให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติได้รับเงินเดือนเป็นจำนวนแน่นอนตายตัวไม่อยู่ภายใต้การเลื่อนขึ้นเงินเดือนตามระบบการบริหารงานบุคคลโดยทั่วไป ทั้งนี้ เพื่อให้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน

๓.๒ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติจะได้รับค่าตอบแทนพิเศษตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินตอบแทนพิเศษของข้าราชการและลูกจ้างประจำผู้ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างถึงขั้นสูงสุดของอันดับหรือตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๔๔ หรือไม่ นั้น เห็นว่า เมื่อได้วินิจฉัยใน ๓.๑ แล้วว่า ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติได้รับเงินเดือนขั้นสูงสุดของระดับ ส.๙ เป็นจำนวนแน่นอนตายตัว โดยไม่มีการเลื่อนขึ้นเงินเดือน ดังนั้น ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติจึงมิใช่ “ข้าราชการและลูกจ้างประจำผู้ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างถึงขั้นสูงสุดของอันดับหรือตำแหน่ง” ตาม

^๗ มาตรา ๕๕ การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่มาตรา ๔๔ (๕) ลงมาจากส่วนราชการหนึ่งไปอีกส่วนราชการหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

๑.ล๑

๑.ล๑

(๒) การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่มาตรา ๔๔ (๗) ลงมา ระหว่างสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกับกองบัญชาการที่มีได้สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติและผู้บัญชาการที่เกี่ยวข้องทำความตกลงกัน และให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้บัญชาการที่ประสงค์จะแต่งตั้งข้าราชการตำรวจผู้นั้นเป็นผู้สั่งแต่งตั้ง

(๓) การแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่มาตรา ๔๔ (๗) ลงมา ระหว่างกองบัญชาการที่มีได้สังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติให้ผู้บัญชาการที่เกี่ยวข้องทำความตกลงกันและให้ผู้บัญชาการที่ประสงค์จะแต่งตั้งข้าราชการตำรวจผู้นั้นเป็นผู้สั่งแต่งตั้ง

^๘ มาตรา ๖๘ ให้ข้าราชการตำรวจได้รับเงินเดือนดังต่อไปนี้

(๑) ข้าราชการตำรวจยศพลตำรวจเอก ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ให้ได้รับเงินเดือนขั้นสูงสุดของระดับ ส.๙

๑.ล๑

๑.ล๑

ความหมายของข้อ ๕^๙ แห่งระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินตอบแทนพิเศษของข้าราชการและลูกจ้างประจำผู้ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างถึงขั้นสูงของอันดับหรือตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๔๔

๓.๓ หากจะกำหนดในระเบียบ ก.ตร. ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีอำนาจเลื่อนเงินเดือนข้าราชการตำรวจตั้งแต่ระดับ ส.๕ ลงมาในกองบัญชาการตามมาตรา ๑๐ (๒) ได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า สำหรับการเลื่อนเงินเดือนข้าราชการตำรวจตั้งแต่ระดับ ส.๕ ลงมานั้นมาตรา ๖๔^{๑๐} วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติฯ กำหนดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบ ก.ตร. ซึ่งในกรณีดังกล่าวหาก ก.ตร. เห็นว่าการสั่งเลื่อนเงินเดือนข้าราชการตำรวจตั้งแต่ระดับ ส.๕ ลงมาในกองบัญชาการสมควรที่จะให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นผู้สั่งเลื่อนเงินเดือน ก็ย่อมกระทำได้โดยกำหนดไว้ในระเบียบ ก.ตร. แต่ทั้งนี้ ก.ตร. ซึ่งเป็นองค์กรกลางในการบริหารงานบุคคลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและมีหน้าที่กำกับดูแลให้การปฏิบัติงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติฯ ต้องคำนึงถึงหลักการของกฎหมายนี้ที่ประสงค์จะกระจายอำนาจไปยังกองบัญชาการมากขึ้นประกอบด้วย

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิงหาคม ๒๕๔๗

^๙ ข้อ ๕ ข้าราชการและลูกจ้างประจำผู้ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างถึงขั้นสูงของอันดับหรือตำแหน่ง ให้ได้รับเงินตอบแทนพิเศษครั้งขึ้น หรือหนึ่งขั้น โดยเกณฑ์การพิจารณาของข้าราชการผู้ได้รับเงินเดือนถึงขั้นสูงของอันดับ ให้รวมอยู่ในกลุ่มเดียวกับข้าราชการผู้ได้รับเงินเดือนไม่ถึงขั้นสูงของอันดับ สำหรับการพิจารณาของลูกจ้างประจำผู้ได้รับค่าจ้างถึงขั้นสูงของตำแหน่ง ให้รวมอยู่ในกลุ่มเดียวกับลูกจ้างประจำผู้ได้รับค่าจ้างไม่ถึงขั้นสูงของตำแหน่งและพิจารณาตามหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเลื่อนเงินเดือนของข้าราชการและการเลื่อนขั้นค่าจ้างของลูกจ้างประจำ และให้เบิกจ่ายตามหลักเกณฑ์และอัตราดังนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๐} มาตรา ๖๔ ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นผู้สั่งเลื่อนเงินเดือนข้าราชการตำรวจระดับ ส.๘ ระดับ ส.๗ และระดับ ส.๖ เมื่อได้รับความเห็นชอบจาก ก.ตร. แล้วการสั่งเลื่อนเงินเดือนข้าราชการตำรวจตั้งแต่ระดับ ส.๕ ลงมาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบ ก.ตร.

ฯลฯ

ฯลฯ